

על משמר ההשקפה

”אמר רבי עקיבא, נמשלו ישראל לעוף. מה עוף זה אינו יכול לפרוח

”ויקהלו על משה

”יתד נאמן” שתק עד כה אך משקבלנו את הוראתם והנחייתם המפורטת של מרנן רבנן זקני הדור שליט”א, יצאנו להדהד את קולם ולהשמיע את דעתם דעת תורה ברמה והתייצבנו לזעוק ולשמש מגביר קול לגדולי דורנו שליט”א, הרואים בדיבורים אלה סכנה קיומית ונסיון לבקוע פרצות בחומות החוצצות בין עולם התורה לעולם החולין וחיי החומר

כדי להחזיק במחלוקת לשם מחלוקת. במדרש הגדול (קרח טז, א) “אמר ריש לקיש, שלקח מקח רע לעצמו”. באר בעל הטורים: “ויקח קרח בגימ’ זה מקח רע’, כנאמר (קהלת ה, יב) “יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עושר שמור לבעליו לרעתו”. ומוסיף בעל הטורים: בגימ’ ‘עושרו של קרח לרעתו היה לו’. שלוש נקודות היו במערכה של קורח: ערעור על הכהונה, מחלוקת לשם מחלוקת, וממון רב שאיפשר לו לנסות לקדם תנועת מחאה שתגרור ותסחוף את ההמון ותתבע לגיטימציה - כל העדה קדושים - בניגוד להנהגת משה רבינו.

”יתד נאמן” שתק עד כה, כי כמו בכל מאבקיו, ועתה ברוח צוואתו, מורשתו והוראתו המפורשת של רשכבה”ג מרן ראש הישיבה הגרי”ג אדלשטיין זצוק”ל לשליחי צבור, כפי שהעבירם בכנס במלאת עשור להסתלקותו של רשכבה”ג מרן הגרי”ש אלישיב זצוק”ל באומרו ש”לא עושים שום דבר בלי לשאול”, נצרנו את הקולמוס והמקלדת. אך משקבלנו את הוראתם והנחייתם המפורטת של מרנן ורבנן זקני הדור שליט”א, יצאנו להדהד את קולם ולהשמיע את דעתם דעת תורה ברמה והתייצבנו לזעוק ולשמש מגביר קול לגדולי דורנו שליט”א, הרואים בדיבורים אלה סכנה קיומית ונסיון לבקוע פרצות בחומות החוצצות בין עולם התורה לעולם החולין וחיי החומר, ששולטים ברחוב הישראלי. הטשטוש והערפל הם שדה מוקשים ללא שילוט התרעה, וחובה לפזרם.

מדובר בהמרדה חמורה שכל מי ששייך להיכלה של היהדות הנאמנה - לומדי התורה שמחזיקים את עמודי העולם לצד עמלים לפרנסתם אך דבקים באורח החיים החרדי - כאיש אחד בלב אחד דוחים בהתקוממות את האמירה המסוכנת והמתגרה בסמכות החכמים.

בל נשכח כי אמירות ודיבורים כביכול אינטימיגנטים ומתחכמ־ים, או במשמעותם האמיתית דבורי “אויבער חכם”, מושכים בחלקלקותם ומסנווורים בסגנונם. גם כשהעיוות והסילוף ברורים לכל השומעים, חובשי ספסלי ביה”ד כמו גם עמלים לפרנסתם שבוודאי אינם מעוניינים חלילה להפנות עורף לגדולי הדור, אלא חפצים במטרייתם הסוככת והמגוננת. אולם ההתפעלות מהנוסח האינטלקטואלי ועוד מפי רב, מאלחשת את חוש הזהירות ואת המבט הביקורתי הטבעי. מול דיבורי דבש כאלה, האוזן מתמלאת דונג, ו”תופת צופים” הופך לנופת צופים. האדם רואה דברים - אך אינו מתבונן. הוא שומע - אך אינו מקשיב. הוא מבחין - אך אינו מכיר. תבלול מכסה את העין - לא רואים, גבס הקהות ניתן - לא מרגישים, ועל כך גדולי ישראל מתריעים !

אין צורך להאריך בסוגיית מוסדות הממ”ח שמרנן גדולי ישראל זצוק”ל ויבדלחט”א כבר הבהירו אודותיו כי מדובר בממ”ח שערי טומאה, אך אותו “רב” נתן לו לגיטימציה וצינן את היורה של מאבקם. הרי אין זה סוד שהיהדות הנאמנה מתנגדת לכל נסיון חיצוני להתערב בתכני הלמוד של מוסדות החינוך של צאן קודשים. לא בגלל ש”אתם נכשלתם”. גם לו הם, החילונים, היו מצליחים, אפילו מאוד, היינו אומרים “לא” מוחלט ! גם אם הנוסחה שלהם היתה המתכון הברזק ביותר להישיגות מרשימה

לפני כשבוע נפל דבר בישראל. באופן פומבי הוטלה פצצה רוחנית לתוככי היהדות נאמנה, בסוגיה הנוגעת לציפור הנפש של עתיד הדור הצעיר. לאורך תקופה ארוכה ביותר, לא היה דבר כגון זה, שיקום רב הנחשב ת”ח המכהן כראש כולל, והרים נס מרד נגד דעתם המוחלטת של מרנן ורבנן זצוק”ל ויבדלחט”א, בשאלות המסורות אך ורק ללשכת הגזית. “לעיני כל ישראל” הוא העניק גיבוי למוסדות שעניי העדה ראו ורואים בהם סכנה רוחנית חמורה והם ביטאו את דעתם ברמה בסוגיות אלו, ובדבריו שלל את סמכות החכמים להכריע בענין זה, והעביר את הסמכות ההכרעה לידי ההורים - ולא לעיני העדה.

מבלי להיכנס לגופה של הסוגיה עצמה, מדובר בהמרדה חמורה שכל מי ששייך להיכלה של היהדות הנאמנה - לומדי התורה שמחזיקים את עמודי העולם לצד עמלים לפרנסתם אך דבקים באורח החיים החרדי - כאיש אחד בלב אחד דוחים בהתקוממות את האמירה המסוכנת והמתגרה בסמכות החכמים. כי בשעה שהיהדות הנאמנה מתמודדת עם צודי נפשה מבחוץ ועם צורך בפתרון בעיות בבית, לא רק שקולו של אותו דובר לא נדם, הוא שופך שמן לתבערה של האש הזרה הבוערת בקצה המחנה. אבל קריאת התגר המטלטלת, כביכול יש כאן “מחלוקת אחרונים”, מרנן גדולי ישראל מחד ואותו רב מאידך גיסא, מהווה מטען נפץ רוחני, רב עוצמה, שהונח ביסודות הבית בנסיון להקים גורד שחקים חדש שקומותיו דוקרות את השמים, כדי שיהווה משכן לתנועת ההשכלה המתחדשת. הבל הפה והבלי הרוח הנשמעים מכיוון הדובר הפעילו אצלנו צופרי אזעקה המשמיעים צפירות עולות ויורדות, כבעת סכנה.

אומנם ‘חנוך לנער על פי דרכו’, אמנם ישנן שאלות של היחיד המבקשות תשובה בהתאם לצרכים. אבל בכל סוגייה שהיא, אי אפשר להפוך בעיה שמצריכה לעיתים פתרון, לאידיאולוגיה. גם עמלים לפרנסתם, אנשים יקרים החרדים לדבר השם, ידעו את הדרך המובילה למעונם של גדולי ישראל הנושאים על כיתפיהם השחות את משאו, טורחו וריבו של כל יחיד. אבל גם אם באופן תיאורטי יהיו רכבות הוראות שעה, הוראות מקום והוראות לפרט, זה לעולם לא יהיה שינוי ערכי, השקפתי ואידיאולוגי. זה יהיה מצבור של הוראות יחיד. לא כל אחד יכול לבוא ולפרוץ גדר, ולסלול דרך חדשה, גם אם הוא חושב שהוא רואה רחוק יותר מעיני הנץ של גדולי הדורות הצופיות למרחקים ! ומי שיבקש דוגמה לעינים אלו, אל יבקש זאת במקום רחוק. כאשר הגיע לפתחו של רשכבה”ג מרן ראש הישיבה הגראי”ל שטיינמן זצוק”ל סוגיה של “כולל” המשלב לימודי הייטק מיסודו של אותו רב, התרעם ושלל זאת בכל מכל כל וזעק: “שעטנז” ! היו, ביניהם מחשובי עם, שתמהו: וכי מה רע שאנשי עמל יחלקו את זמנם עם לימוד התורה ? והשיב מרן זצוק”ל: “יש הבדל אם אדם לומד כפי יכולתו, אך כיוון שזקוק הוא לפרנסה לבני ביתו, הוא נהנה מיגיע כפיו, לבין אדם שמקדש את פרנסתו כעיקר וכתוספת לעבודתו הוא גם לומד תורה. קביעת עיתים היא דבר גדול וחשוב וכל השטעטלאך בישראל היו מלאים בלומדים כאלה, ואת הגמרא, המשנה או ה”עין יעקב” היו לומדים בעין דומעת: “הלוואי וטעם גן עדן זה היה מנת חלקינו כל היום”. עלינו לשים לב כי לשון המשנה היא “כל תורה שיש עמה מלאכה”, ולא אמרה התורה “כל מלאכה שיש עמה תורה”. לקבוע מסגרות ל”מלאכה שיש עמה תורה” - הייטק עם גמרא, זו מסגרת פסולה: שׂעִט־נִזְי ! - זעק מרן זצוק”ל וכמה רחוקות רואי הם עיני גדול ישראל שצפה אז, את האירוע הנוכחי !

”ויקח קרח”. רש”י פרש זאת “לקח עצמו לצד אחד כדי להיות נחלק מתוך העדה לערר על הכהונה”. כן הביא את דברי האונקלוס - “ואיתפלג”, היינו נחלק מכל העדה להחזיק במחלוקת. לפי רש”י הוא בא לערר על הכהונה, ולפי אונקלוס,